

prof. dr. sc. BOŽIDAR KANAJET**(1934 – 2023)**

S tugom smo primili vijest da nas je u petak 30. lipnja 2023. u 89. godini života zauvijek napustio prof. dr. sc. Božidar Kanajet, dragi naš Boka.

Božidar Kanajet rođen je u Zagrebu 21. prosinca 1934. godine. Osnovnu školu, I. klasičnu gimnaziju i Geodetsku srednju tehničku školu polazio je u Zagrebu. Nakon završetka srednjoškolskog obrazovanja, 1954. zaposlio se u *Uredu za novu izmjeru zemljišta* pri vladi NR Hrvatske u podružnicama Zagreb, Osijek, Split i Dubrovnik. Od 1956. radi u Narodnom odboru grada Zagreba u *Komasacijskom tehničkom uredu* na izmjeri terena u Sesvetama, Sesevskom Kraljevcu i Dugom Selu. Tijekom studija radio je kao vanjski suradnik na Geodetskom fakultetu i povremeno kao geodet u raznim geodetskim ustanovama.

Diplomirao je na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1963. godine. Na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu (RGNF) odslušaio je poslijediplomski studij iz *Rudarskih mjerenja* i *Geofizičkih istraživanja* te položio 18 kolegija u roku. Magistarski rad s temom *Fotogrametrija u RGN praksi i osvrt na teren Jurjevo Jablanac* obranio je 1973. godine. Radom na projektima o registriranju i istraživanju nestabilnih padina i klizišta daje znanstveni doprinos koji je obuhvaćen doktorskom disertacijom. Doktorsku disertaciju pod naslovom *Praćenje pomicanja kosina i padina* obranio je na RGN fakultetu-u 1985. godine. U zvanje znanstvenog asistenta izabran je 1973., a u znanstveno-istraživačko zvanje znanstvenog suradnika 1986. godine. Iste godine izabran je i u znanstveno-nastavno zvanje docenta na RGN fakultetu u Zagrebu, a 1990. unaprijeđen je u zvanje višeg znanstvenog suradnika. U znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora izabran je 1991. godine a od 1998. godine je redoviti profesor na RGN fakultetu. Od 1963. do 1975. zaposlen je na RGN fakultetu u svojstvu stalnog asistenta. Vodio je vježbe iz sljedećih kolegija: *Jamomjersko crtanje*, *Račun izjednačenja*, *Geodezija*, *Rudarska mjerenja I i II*, *Metode geofizičkih istraživanja I i II* za sva tri fakultetska odjela. Kao profesor držao je nastavu iz *Geodezije*, *Rudarskih mjerenja I i II* i *Fotogrametrije* na dodiplomskom studiju te *Daljinska istraživanja u geoznanostima* na poslijediplomskom studiju kojeg je od 1985. do 1991. bio voditelj. Najveći dio svog znanstvenog-nastavno rada proveo je na matičnom fakultetu, a sudjelovao je i u nastavi na Geotehničkom fakultetu u Varaždinu. Volio je reći: *U braku sam s geodezijom više od pedeset godina.*

Radove iz rudarskih mjerenja, fotogrametrije, inženjerske i satelitske geodezije objavio je u sljedećim zbornicima i časopisima: *Rudarstvo-geologija-metalurgija* (Beograd 1975.-1977., 1979., 1986.), *Geodetski list* (1978., 1987.-1991., 1993.-2002.), *Nafta* (1978., 1993.), *Tehnika* (Beograd 1978.), *Građevinar* (1979.), *Priroda* (1986.), *Land and Minerals Surveying* (London 1989.), *Rudarsko-geološko-naftni zbornik* (1990.-1991., 1995.-1996.), *Čovjek i svemir* (1991.), *Hrvatski planinar* (1991., 1993., 1996.), *Velebiten* (1991.), *Professional Surveyor* (Arlington 1994., 1996.), *Croatian Geotechnical Journal* (1996.), *Geodetski vestnik* (Ljubljana 1996.-1997.), *Okoliš* (1996.-1998.), *Ceste i mostovi* (1997.), *Physics Today* (Maryland 1999.), *Mineral* (2000.-2002.), *Parity* (Tokyo 2000.). Autor je skripata *Inženjerska geodezija u geotehnici* (Zagreb, 1979.), uputa i snimaka za studente te voditelj mnogobrojnih elaborata i studija. Od 1978. bio je suradnik *Tehničke enciklopedije* Leksikografskog zavoda. Profesor Kanajet napisao je više od 100 stručnih i znanstvenih radova i nekoliko knjiga i publikacija namijenjenih širem čitateljstvu: *Koraci po povijesti zemljomjerstva* (2006.), *Muzeorama, Zemljomjerstvo-katastar (crtice iz zemljomjerstva od jučer do danas)* (2008.), *Apsen – sjećanje uz 30. obljetnicu smrti velikoga pedagoga, autora, čovjeka* (2010.), *Pabirci geodetske baštine* (2016.) Bio je zamjenik predsjednika *Komisije za suradnju srodnih inozemnih fakulteta*, član upravnog odbora *Komiteta za Rudarska mjerenja* od 1970. godine do početka Domovinskog rata. Također je bio član Znanstvenog vijeća za *Daljinska istraživanja i fotointerpretaciju* Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, *Društva sveučilišnih nastavnika i ostalih znanstvenih djelatnika* u Zagrebu i *Hrvatskoga geodetskog društva*. Autor je i suautor obilježavanja Geodetske ploče na Trgu Bana Jelaića u Zagrebu i na Trgu Kralja Tomislava u Varaždinu, te obilježavanja paralele širine +45°, kolokvijalno zvane „45. paralele“ u Senju i u Puntu na Krku.

Još od 1978. Boka skuplja stari geodetski pribor i instrumente sa svrhom da se sačuvaju i izlože. Tijekom 1991/92. uz pomoć donatora uređuje dvije prostorije u Tehničkom muzeju Grada Zagreba (danas Tehnički muzej Nikola Tesla u Zagrebu), prikuplja namještaj i izlošcima oprema prostorije. Muzeorama Zemljomjerstvo – katastar, prikaz zemljomjerstva, katastra i gruntovnog ureda s početka XIX. stoljeća svečano je otvorena 20. listopada 1994. godine. I kako reče: *Pokušavam eto ovim stalnim postavom u Tehničkom muzeju grada Zagreba sačuvati geodetske artefakte od najuće bolesti današnjice – od nezahvalnosti i zaborava jer je prošlost časna majka sadašnjosti*. Ovu jedinstvenu geodetsku zbirku profesor Kanajet daruje gradu Zagrebu u sklopu proslave 75. obljetnice Tehničkih fakulteta i 900 godišnjice Zagrebačke biskupije. Vrijedno je spomenuti *Deset zapovijedi mjeraču* koje je Boka izvjesio u muzeorami (prvi put objavljenih 1935.) a koje su i danas aktualne kao npr. *Uvijek ispitaj instrument prije nego što počneš njime raditi. Tako ćeš biti siguran da, ako pažljivo radiš, nećeš dobiti pogrešne podatke. Obilježi granice parcele što bolje možeš jer samo tako možeš napraviti premjer koji ima dokaznu moć*.

Boka je bio dugogodišnji i cijenjeni član Hrvatske gorske službe spašavanja (HGSS). U svojoj 89. godini života bio je najstariji gorski spašavatelj i s ponosom je nosio značku broj 132. Godine 2022. na sastanku članova Stanice Zagreb u Bliznecu svečano mu je uručeno najviše priznanje HGSS-a – Orden Svetog Bernarda za preko 50 godina spašavateljskoga djelovanja. A kao domar prostorije za dežurstvo na skijalištu Sljeme, sljemenske „Kućice“, ostat će zapamćen i po tekstu posebne prisega za mlade članove koji i danas uokviren visi na ormaru u sljemenskoj „Kućici“ s naslovom: *Prisega mlajšeg tak-tak spretnog samaritanca staršem bormeš svim maščama nalickanom*. Bio je i višedesetljetni član planinarskog društva sveučilišta *Velebit*. Uz zvanje spašavatelja imao je i zvanje vodiča. Među prvima je pohađao tečaj za zimske visokogorske vodiče u švicarskom Enstingenalpu. Sudjelovao je u brojnim akcijama spašavanja pretežno na Medvednici, ali i drugdje. Spomenimo i da je bio višegodišnji vrhovni sudac u natjecanjima HGSS-a u pružanju prve pomoći i vožnji akija. U vrijeme Domovinskog rata Boka sudjeluje u edukaciji Hrvatske vojske u boljem prepoznavanju i čitanju rudarskih objekata na topografskim kartama i na fotografijama. A kao recenzent HGSS-ove karte

Medvednice daje svoj vrijedan geodetsko-kartografski osvrt na HGSS-ov projekt izrade novih kvalitetnih planinarskih karata.

Na inicijativu profesora Kanajeta postavljena je na zgradi Područnog ureda za Katastar u Požegi spomen ploča kraljevskom mjerniku, vitezu reda Franjo Josip I, Vilimu Žiborskom (1835. Sambor Galicija – 1914. Požega), promicatelju geodetske izmjere i kraljevskom nadzorniku za katastar zemljišta u Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji. Tom je prigodom donirao Uredu stari geodetski pribor, stare geodetske instrumente i knjige. A pri otvaranju izložbe *Logaritamska računala* u muzeju Gimnazije u Požegi Boka je istaknuo: *“Da nije bilo logaritamskih računala, ne bi bilo uopće tehnike kao takve. To je bio jedini način na koji ste mogli brzo u nekom projektu pomnožiti, podijeliti i kvadrirati sinus, kosinus i tangens. U upotrebi su bila do 1972. godine. Počeo sam ih skupljati i u zbirci ih imam preko 100 komada. Posebnu vrijednost imaju oni koji imaju napisano tko je bio vlasnik. Nekoć ste uvijek imali jedno u džepu ako ste bili inženjer.”*

Didaktička izložba *Žlicom u svijet* bila je postavljena u muzeju Mimara, muzeju grada Karlovca, Varaždina i Osijeka te u muzeju Gimnazije u Požegi. *“Žlice sam počeo sakupljati prije puno godina kada smo išli preko granice kupiti cipele ili kišnu kabanicu. Nismo imali novac, a htio sam si nešto kupiti. Tako se jedna nastavila na drugu, neke su mi drugi poklonili. Imam ih iz Njemačke, Italije, Francuske, Poljske. Imaju ih puno koje su mi drage zbog motiva, da je to milina. Svaka je umjetničko djelo za sebe”* pojasnio je Boka kada i zašto je počeo sakupljati žlice.

Boka je godinama, putujući Hrvatskom kao geodet, sakupljao *bakine krpe*, tzv. *zidne kuharice* koje su najčešće u seoskim sredinama krasile kuhinju, a s prekrasnim vezenim prikazima i citatima glede kuharice i njezinih jela. Prikupivši brojne zidne kuharice složio ih je u zbirku razvrstanu po temama koje prate jedan život od rođenja do zrele dobi pruživši jedinstvenu, pomalo nostalgičnu predodžbu jednog minolog vremena. Zbirka je više puta izlagana a danas krase Gradski muzej u Požegi.

Sjećat ćemo se Boke kao dragog učitelja, znanstvenika i neumornog istraživača. A njegov će doprinos geodeziji, planinarstvu i gorskoj službi spašavanja ostati trajna inspiracija za sve nas.

Hvala na svemu profesoru Božidar Kanajetu, dragom prijatelju Boki, počivao u miru Božjem i neka ti je laka hrvatska zemlja koju si toliko volio.

Ivan Medved, Drago Špoljarić i Josip Mikšik